

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan sveder, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnistvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši, „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim je potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za vse leto	13 gld. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Za vse leto	15 gld. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Upravnistvo „Slov. Naroda“.

V Ljubljani 2. septembra.

Jedno leto ne šteje veliko v življenji posameznega človeka, še veliko manj pa v življenji cellega naroda. Vender je navada, sestavljati za vsako leto bilanco narodovega delovanja in napredka. Ko bi se mi danes tega posla lotili in začeli pregledovati v teku jednega leta nabrano gradivo, ne obhajali bi nas posebno ponosni in veseli občutki, temveč v svojo žalost in škodo morali bi priznati, da v letu dnij nesmo prav nič napredovali, pač pa nazadovali, da je našega narodnega življenja jedno leto izgubljeno. Kako nadobuden bil je naš položaj lani ob tem času! Za nepozabljivih slavnostnih dnij kazala se je povsodi najčistejša lojaliteta in pristna narodna zavednost. Vsa dežela bila je v izrazih teh lastnostij soglasna in vse je tekmovalo, pokazati svoja srčna čuvstva. Imeli smo priborjeno veliko večino v deželnem zboru in v deželnem šolskem svetu in opravičena je bila nada, da bode na teh podstavah prav lahko dalje delovati, zlasti ker sti — tako se je poudarjalo in se še v jedno mer poudarja — kakor lokalna vlada, tako tudi osrednja vlada na Dunaji nam prav odkritosrečno naklonjeni.

A ostrá jesenska sapa potegnila je po deželnej zbornici in vse dobilo je drugo lice. Nesmo sicer izgubili večine, a slednej zvezale so se z verigo spravljalivosti roke, da jej je znatno delovanje nemóžno, vladna naklonjenost pa se je pojavljala le v sladkih in nikdar izpolnenih obetih, da, pri zadnjih volitvah na Štajerskem videli smo celo, da so skoro vsi uradniki menda-samo vsled naklonjenosti lokalne in osrednje vlade proti nam glasovali.

Vse kaže na to, da je vladi jedini smoter zavirati in nazaj potiskati kipečo narodno zavednost, da jej niti na um ni palo, kaj storiti za našo narodno ravnopravnost, temveč, da je glavna njena modrost: razcepiti in oslabiti obe glavni stranki in potem mej njima, ali bolje rečeno na njih, postaviti svoje vsemogočnosti prestol. Da pri tacih razmerah napredek ni mogoč, da je naša ravnopravnost v uradih še iluzorična, je ob sebi umevno, kajti baš v Kranjskej, o katerej se navadno trdi, da je v narodnem oziru že utrjena, vladajo še silno žalostni odnošaji.

Nemščina kraljuje izključno in še mogočnejše, nego pred dvajsetimi leti. Deželni odbor, broječ tri četrtine narodnjakov, uraduje po velikej večini nemški. Vsi dopisi do okrajnih šolskih svetov in do

druzih uradov so s prav malimi izjemami v blaženi nemščini. Deželni šolski svet je naroden, tako je vsaj občno mnenje, a kdor bi pri njem iskal kacega slovenskega spisa, moral bi pri belem dnevu prižgati svetilnico, in še potem ne bi imel nikacega uspeha. Visoka deželna vlada uraduje slovenski le toliko, da kacemu narodnemu društvu, zdaj pa zdaj dostavi kak kratek, kacega izleta se tikajoč odlok, to iznaša morebiti 10 vrst na mesec.

Da pri c. k. okrajnej in deželnej sodnji o slovenskem uradovanji niti govoriti ni, razvidel bode vsak, ako mu povemo, da niti slovenski listi neso bili tako srečni, da bi se jim bila dostavila kaka slovenska razsodba. Od urada do urada mogli bi naštevati vse, a ne našli bi niti jednega, pri katerem bi se bilo v teku jednega leta le za trohico na bolje obrnilo, povsodi kaže se nam le negativen rezultat in to vse pod nam prijazno vlado, v dobi, ko smo dobili spričevalo, da smo „regierungs-fähig“.

Veliko bi še trebalo prostora, ko bi hoteli navajati vse, česar nesmo dobili, a najkrajši odgovor v tem oziru bilo bi jako pomembe polno slovo: Nič!

A da smo pravični, ne smeli bi izreči te besede, kajti brez vsega tudi ni bilo. Dobili smo vladno glasilo, ki je obogatilo naše slovstvo za nekoliko neprekosljivih psov, naklonil se nam je oficijozen list, ki takraj in onkraj Litave nema para, napredovali smo tako silno, da se jedna in ista služba kar trem kompetentom na jedenkrat obljubuje, seveda z določno izrečenim pogojem, da so vladno pravoslavni; dobili smo imenitno preiskavo proti „Sokolu“ katera bode „ad oculos“ dokazala nezmožljivost vladnih organov, izvedeli smo, da si narod ne sme voliti poslanca, katerega bi sam rad, ampak tacega, katerega mu je vladna previdnost potegnila s police, videli smo, kako se v znamenji korupcije izvršujejo vladni naklepi in čuli smo, da vsej širnej Kranjskej ni nobenega mesta več niti slovenskej, niti nemškej opoziciji.

Sedaj, ko je vsa opozicija, vsaj po preživeji fantaziji nekaterih gospodov, poražena, sedaj ima nam prijazna vlada vsaj proste roke in široko polje, da nas obsuje in obsiplje z raznimi blaginjami, sedaj smo preverjeni, da bomo v kratkem deležni popolne ravnopravnosti in da bode naše bilanca čez leto dnij vsa drugačna, nego je danes, kajti naša lokalna in osrednja vlada bodeti si kar vrata podajali pri osrečevanju tužnega našega naroda.

Trgovska in obrtna zbornica.

Trgovinska in obrtna zbornica imela je dne 20. avgusta t. l. redno sejo pod predsedstvom zborničnega predsednika g. Josipa Kušarja in v prisotnosti naslednjih gospodov zborničnih članov: Ivan Baumgartner, Ivan Nep. Horak (podpredsednik), Anton Klein, Fran Kollmann, Alfred Ledenik, Mihael Pakič, Ivan Perdan, Vaso Petričič, Josip Ribič, Fran Sark in Jarnej Žitnik.

G. zbornični predsednik kostatuje, da je za sklepanje zadostno število zborničnih članov zbranih, otvori sejo ter imenuje overovateljema zapisnika gg. Alf. Ledenika in Jarneja Žitnika.

Potem naznani, da mu je od c. k. deželnega predsedstva došel naslednji dopis: „Čast imam naznanjati Vašemu blagorodju, da je po ravnokar mi došli brzojavki nj. ekscelence gospoda glavnega pobočnika Nj. veličanstva feg. barona Mondela Nj. veličanstvo cesar za čestilko, katero ste v imenu trgovinske in obrtne zbornice povodom Najvišjega

rojstvenega dneva izrekli, izraziti blagovolilo svojo zahvalo“.

Zbornica je to izjavo stoje vzela v znanje.

I. Zapisnik poslednje seje se odobri.

II. G. Mihael Pakič poroča o zborničnem računu in stavi v imenu odseka naslednja predloga:

1. Računski sklepi o zborničnem računu in penzijskem zakladu za 1883. l. se odobre ter se računodajalcu da absolutorij;

2. redno izkazan račun se v zmislu §. 21. zakona z dne 29. julija 1868. drž. zak. št. 85 predloži nj. ekscelenci trgovinskemu ministru pôtom c. k. deželne vlade.

Predlogi se jednoglasno vsprejmo.

III. G. Vaso Petričič poroča o prošnji občine Gradec za dovoljenje 4 semnjev za blago in živino, in sicer v ponedeljek po sv. Valentinu, v ponedeljek po sv. Florijanu, v ponedeljek po Marijinem rojstvu in v ponedeljek po sv. Tereziji. Izmed občin so ugovarjale samo štiri, od treh občin pa neso došli nikaki izjavi.

C. k. okr. glavarstvo v Črnomlju se je izreklo proti dovolitvi prošnje.

Jednako prošnja je uročila ta občina že 1874 in 1876. leta, a zbornica jo je tedaj odbila; ker se odnošaji od tedaj niso spremenili, stavi odsek predlog:

Zbornica naj se proti dovolitvi semnjev izreče.

Zbornica vsprejme predlog.

G. Vaso Petričič poroča o prošnji podobčine Nadlesk za dva semnja za blago in živino, in sicer v 24. dan marcija in v prvi ponedeljek po sv. Janezu Nepomuku. V prošnji se omenja, da je Ložki dolini živinoreja zelo znatna in se mnogo po živini povprašuje. Prošnjo priporoča tudi c. k. okr. glavarstvo v Logatci; tudi c. k. okrajni zdravnik v Postojini izrekel se je na vprašanje okrajnega glavarstva za privolitev, češ da je živinoreja v Ložkem okraji v istini na visoki stopinji. Z ozirom na to, da se je v Ložkem okraji v novejšem času živinoreja povzdignila kar je s številkami dokazano z ozirom na to, da občine Logaškega in Kočevskega okraja niso ugovarjale, predlaga odsek:

Zbornica naj se izreče za dovolitev semnjev.

Predlog se vsprejme. (Dalje prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 2. septembra.

Tabor, katerega so priredili Mladočehi v nedeljo v Königsfeldu na Moravskem, bil je kljub dežju jako mnogobrojno obiskan. Vsi govorniki so z jako ostrimi besedami obsojevali delovanje nemškega schulvereina in kazali na žalostne posledice, ki bi jih imelo to delovanje. Tabor je sklenil resolucijo na česke poslance moravskega deželnega zbora, da naj v zboru predlagajo zakon, ki bode otrokom zabranjeval obiskavati šole, kjer se ne poučuje v njih materinem jeziku.

Danes se snide gališki deželni zbor. Ta je jedini v Avstriji, ki ima še večjo veljavo. Vse druge deželne zbornice so liberalci ponižali, samo gališkega neso mogli. Ta deželni zbor nema samo pomena za Galičijo, ampak za celo državo. V gališkem deželnem zboru se že določijo politika, katere se drže potem Poljaki povsod, to je tudi v državnem zboru. Da je tako, poučil nas je veljaven mož poljskega kluba grof Adalbert Dzieduszyski, ko je poročal v Stanislavu svojim volilcem o svojem delovanji v deželnem in državnem zboru. Rekel je, da disciplina zahteva, da vsi poljski poslanci v državnem zboru hodijo po potu, katerega jim je odkazal deželni zbor. Tega se mora držati celo poljski deželni minister. Te moške besede veljavnega poljskega politika naj

bi si tudi marsikdo pri nas bolje utisnil v glavo. S tem je ta poljski poslanec naravnost povedal, da se celo minister mora držati politike, za katero se je odločil narod po svojih poslancih, ne pa da bi se morali poslanci držati politike, katero jim diktira vlada. Poslanci sami morajo odločiti, in sicer popolnem samostojno, brez vsacega migljaje od zgoraj, politiko, katere se bodo držali, potem pa vsi od prvega do zadnjega morajo skrbeti, če treba tudi pritiskati, da se vlada ravna po njih željah. Da se poslanci morajo pri svojih odločitvah ozirati na želje svojih volilcev, je celo naravno, to zahteva že zmisel parlamentarizma. S tem seveda ni rečeno, da bi poslanci ne smeli podpirati vlade. Tudi tu so nam Poljaki že dali lep vzgled, kako se ravnati. Oni so podpirali celo liberalne vlade, in podpirajo tudi sedanjjo, samo poprej si zagotove, česa jim bode dala. Tudi naši poslanci naj vlado podpirajo, če nam toliko dá, da je podpore vredno, če pa nam samo obeta, pa nič ne dá, tedaj naj jej pa možko obrnejo hrbet.

Včeraj so na **Solnogradskem** kinetske občine volile v deželni zbor. Izida še ne vemo, pa mislimo, da so povsod zmagali konservativci. Da so pa imeli trd volilen boj z baueravereinovci, je gotovo.

Volitve za **hrvatski** sabor bodo 16., 17., 18. in 19. t. m. Volilna borba bode jako huda. Vlada in njeni organi napenjajo vse sile, da bi oslabili opozicijo v novem saboru.

Vnanje države.

Vsi časopisi se že bavijo s tem, kaj sta se **nemški** kancelar in **francoski** poslanik Courcel pogovarjala v Varzinu. Mnenja so jako različna. „Times“ poročajo, da je samo zaradi francosko-kitajskega spora povabil Bismarck v jako prijaznem pismu francoskega poslanika, Bismarck je le hotel vedeti, kako daleč misli Francija braniti svoje interese v Kitaji, da bo on natančno vedel, koliko se strinjajo francoske namere z njegovimi nazori in interesi drugih držav, in bode potem mogel uravnati svojo politiko. Mnogi francoski in nemški listi pa trdijo ravno nasprotno, da sta se francoski poslanik in Bismarck pogovarjala samo o kolonialnem politiki v Afriki, o francosko-kitajskemu sporu se pa v pogovoru še dotaknila nista. Iz tega se vidi, da se nič gotovega ne ve, kaj je bil povod temu snidenju.

Prijateljstvo mej **nemškimi** konservativci in katoliško stranko se vedno bolj razdira. Katoliški listi napadajo že konservativce in nasprotno. Pri bodočih volitvah si bodo najbrž povsod nasprotovali drug drugemu. To nasprotje pa bode koristilo samo liberalcem, ali pa vladi, ki bode lažje urinila nekaj svojih kimovcev brez vsake določne politične barve.

Holandaska vlada je predložila zbornici načrt zakona, da se mej regentstvom, ne bode smela uvesti nikaka sprememba v nasledstvu.

S **francosko-kitajskemu** bajišča sedaj ni nobenih posebnih novih poročil. Zdaj ko so razrušene trdnjave ob Minskej reki, je nekaj dnij mir. A dolgo ne bode mirno, kajti francoska poročila javljajo, da bode admiral Courbet kmalu naskočil kak drug kraj ob kitajskem obrežju, ako se Kitajci ne udajo. Bombardovali bodo Francozi tako dolgo kitajska obrežja, da Kitajci spoznijo francoske pogoje. Francoski pogoji so ravno tisti, kot so bili označeni v francoskem ultimatumu, samo da se bode sedaj zahtevalo 250 ne pa samo 80 milijonov frankov odškodnino in kako jamstvo za točno izvršitev pogodbe. Tako hitro pa še morda ne bo konca vojne, kajti Kitajci so neki silno razkačeni na Francoze, in njih vlada še vedno upa na zmago. Sedaj je neki razpisala neko darilo za glavo vsacega Francoza.

Dopisi.

Z Notranjskega 30. avgusta. [Izv. dop.] Sedel sem mirno pri mizi na Daxata dvorišči v dan volitve notranjske. Na drugej strani sedelo je nekaj gospodov, jedni iz Cirknice, jeden od ostan Loža. Jaz sem bil vsled poraza naše stranke pri volitvi, nekako pobit in nesem za celi svet dosta ali nič brigal. Pivo res izvrstno, hladilo mi je razdražene živce. Nasproti mene pri isti mizi, sedel je tudi nekako zamišljeno že prileten duhovnik, kateri je pa naposled najino molčanje pretrgal: „Nič prave živahnosti in veselja ni videti danes na stranki, katera je na čuden ter neverjeten način, kakor se čuje, premagala. Vidi se jim, da jih vest teži za njih ne kaj možko obnašanje.“ Po teh besedah sodeč, da gospod, ki je tako govoril, ne more biti nasproten naši stranki, ga vprašam: gospod, kaj ste tudi vi volilen mož? „Oj ne, prvič nesem iz tega kraja, in drugič, ko bi tudi bil, bi me nikdar ne izvolili, ker jaz kot duhoven se v te stvari ne utikam, ker tudi moj poklic ni. Danes sem videl sicer mnogo gospodov mojega stanu, kateri so kaj naudušeno agitovali, pa za koga? Ne bi bilo toraj veliko bolj umestno, da bi ti gospodje v volitve se niti ne utikali? Vsaj sovraštva bi si potem od nobene strani ne nakopavali.“ Jaz sem kar strmél nad tem govorom, in mislil sem si: to je pač moder, vse časti vreden duhovnik. Name-

raval sem ga ravno vprašati, po njegovem spoštovanem imenu, kar prikoraka nekoliko volilnih mož, ter posedejo okolu mize blizu nas. Spoznal sem jih takoj, da so od one stranke, koja je bila za danes, sicer ne po lepem potu premagana. Raz obrazov se jim je brala neka mirnost; dokaz, da so volili po lastnem prepričanju, popolnem prostovoljno.

Družba ta sedela je mirno, ter resno razgovarjaje se o jedni in drugi zadevi, pustivši volitev čisto iz nemar. Pa to ni trpelo dolgo. Prebližavati so se začeli gospodje, ki so bili ta dan zmagovalci, prosili zmagane za prijateljstvo ter, da naj poslednji na prošlo volitev pozabijo in o tej nič ne pišejo. Razgovorni zmagovalci hoteli so dokazati, kako na krivem potu, da so oni Notranjci, kateri nečejo po njih stopinjah hoditi. Kar jim pa ni šlo; naglo ter razborito so jih nasprotniki pobijali ter tako nazaj potiskali, da z vso silo svoje modrosti si neso mogli pomagati iz zadreg, v koje so jih poslednji šestokrat spravljali. Čulo se je pa mnogo od vladinih zmagovalcev in to čudnega. Jeden teh je trdil, da onih 600 gld., o kojih se toliko govori, neso namenjeni v ponemčevanje. Zakaj pa? so ga vprašali, a odgovoril je, da on tega neče povedati. Vprašal je potem nekdo; zakaj so se pa dosehmal narodni poslanci tako odločno upirali v privolitev le 500 gld. za ravno ta namen, a zdaj, ko imamo pa večino, dovolilo se je celo 600 gld. Na to vpraševanje bil je odgovor kratek, pa čuden, da v to so naših bratov — Čehov — voditelji nasvetovali. Ta odgovor vzbudil je občni smeh. Tako pa tudi ni bilo smeha ne konca ne kraja, ko je „golob miru in sprave“ hotel dokazati, da vsega prepira na Kranjskem je le jedini g. dr. Tavčar kriv. Na to se je od vseh strani čulo: Ne dr. Tavčar, Šuklje je ona kukavica, ki seje razdor in sovraštvo mej nas in dokler bode ta na krmilu, kamor ga je vlada postavila, ne bode mej nami miru. Še mnogo, mnogo sem pri tej priliki čul, česar dosehmal nesem verjel. Naposled so pa zmagovalci morali umolknuti, kajti pobiti so bili v vseh svojih trditvah popolnoma.

Iz Rudolfovega 31. avgusta. [Izv. dop.]
Sine ira et studio, et
tamen cum ira et studio.

Dovolite, da vam v glavnih potezah podamo sliko Šukljejevo, koja si v Novem mestu že dlje časa rišemo. Prepričani smo namreč, da če je kdo poklican v tem kritičnem času o Šukljeju sodbo izrekati, so to gotovo tisti, ki so ga v deželni zbor poslali.

„— Wir glauben, dass die Herren Radicalen der Nationalpartei, welche heute zufällig (!?) die erste Geige spielen, ihr heutiges Vorgehen gegen Professor Šuklje und indirecte also auch (!?) gegen den Landespräsidenten Freiherrn von Winkler und dies zum Schaden der gesammten slovenischen Nation noch sehr sehr werden zu bedauern haben.“

Ne ustrašite se, gospod urednik! Tako je bilo brati 27. aprila t. l. v „Politiki“, — katera je, mimogrede povedano, po „Parlamentärji“, židovsk list v vladni službi — v nekem izvirnem dopisu iz Ljubljane od 25. aprila, menda ravno tačas, ko ste in ker ste v Ljubljani iz mestnega zastopa vrgli gosp. Šukljeja.

No, zdaj pa vemo, zakaj je gosp. Tine propal, — prav mu je, zakaj pa je bil tako trmast v — aprilu!

„Zob za zob, nos za nos, pest za pest“, prav po mozaičnem principu! „Zavedna“ Notranjska pa je „kumovala“!

Pa šalo na stran! Oglejmo si rajši, kaj stari „Pressi“ 26. avgusta t. l. iz Ljubljane pišejo. Ta vladni list prinaša 28. avg. („O. C. Wien“) sledeče: „— Narodna tiskarna — in deren geheimen Rathe der Plan ausgeheckt wurde, zum mindesten den Landespräsidenten Baron Winkler, wenn nicht auch das ganze Ministerium Taaffe (horribile auditu!) zu stürzen.“ Oj, sveta neslanost! Ko nam g. Obrezo dovolj pokadijo in pohvalijo, češ, da on naučitev nemškega jezika kot Slovincem jako koristno, da potrebno priznava, nadaljujejo in sklepajo tako le: „die nationalradicale Partei unter der Führung Dr. Zarniks und des Hribar hat nunmehr total abgewirtschaftet (?) und das Organ der slovenischen Actiendruckerei kann nunmehr sammt dem Herrn Präsidenten Dr. Zarnik den Degen versorgen; die Führung des slovenischen Volkes in Krain hat sie ein für allemal verwirkt. Der Ruf nach neuen Männern war schon lange ein intensiver und berechtigter. Neue Männer, Freunde der Bil-

dung und der deutschen Sprache, werden die Führung des geistig begabten slovenischen Volkes in Krain übernehmen. Es dämmert eben auch in Krain eine bessere Zeit heran.“

Iz čegave oficine je ta dopis v „Pressi“ in oni v „Politiki“, se s prstom dotiplje.

No, ali se Vam zdaj, gospod urednik, ne dani? Mi Novomeški volilci g. Šukljeja vendar jedenkrat čutimo, pri čem da smo; zatorej si štejemo tudi v dolžnost in v pravico, da javno pred slovenskim svetom povemo, kaj zdaj mislimo.

Najprvo bi g. Šukljeju svetovali, da bi se ne smesil pred svetom ter ne identifikoval svoje osebe z g. baronom Winklerjem ali z visoko vlado. Vprašamo g. Šukljeja: je li on res misli, da bi bil slovenski narod pogubljen, ko bi, — da v priliki govorimo — nemška kukavica njega (Šukljeja) ne bila zanesla v slovensko gnezdo, da bi brez Šukljeja slovenskemu življeaju nastopila smrt??

„Nove može“! Kaj še! Dajte nam stare može s starim programom nazaj, kakor so bili Toman, Bleiweis, Jurčič! Z novimi možmi — koliko da nam je pomagano, ste Vi g. Šuklje sami nam v svarilen izgled! Vi, g. Šuklje le naše zasluzne in veljavne može izpodrivate, — to vidimo zdaj jasno — ter sebi prvenstvo prisvajate. Pa varate se mogočno!

„Prijatelji omike in nemškega jezika“ smo tudi mi, so vsi razumni Slovenci, ali prijatelji germanizacije (in v tem grmu tiči zajec!) nesmo in ne bomo nikdar!

Mila majka Slava naj obvaruje slovenski rod pred tisto Vašo „lepšo zoro“!

Je-li mislite, da smo tako slepi, da ne vidimo pod kako nesrečnimi avspicijami jadrate? Vtvorili na narodnem političnem polju ste si g. Šuklje že tako, da vam družega ne ostaje, nego prevzeti zapuščino po strijcu g. Dežmanu! Bojimo se le, da vašemu razdirajočemu delovanju ne sledi jedenkrat prokletstvo celega slovenskega naroda!

Pa obrnimo se na drugo stran, v mlado preteklost.

Kaka radost, kaka navdušenost — na dan zmage Šukljejeve pri volitvi v deželni zbor v Novem mestu lansko leto! Koliko telegramov je dobajalo tisti srečni dan od vseh vetrov slovenskega sveta — od najbolj odličnih narodnjakov, posebno pa od inteligentne slovenske mladine!

In danes —?

Danes zmerja „Ljubljanski List“ te inteligentne Slovence „slovenske muezzine, nejasne radikalce, mlade prenapeteže, trdoglavce“ itd. itd. in infinitam gratiam, „Slovenskega Naroda“ pa „časnikarskega našega M. tuzalema“!!

Gosp. Šuklje pa še čuti neče, da je slovensko ljudstvo nevoljno, vsled take nedostojne pisave.

Novomeščanje pa — to povemo zdaj odkritosrčno pred celim svetom — obžalujemo, da smo Šukljeja volili ter se s to volitvijo tako hudo spekli, ter obsojamo odločno razdevajoče delovanje Šukljejevo!

Tudi g. Šuklje ni mož beseda. Predno je šel pretečeno spomlad v Novomesto zaupnico si iskat na „rotovž“, je obljubil nam, da ne bo nikdar „Slovenskega Naroda“ izpodrival, da ne bode zaslužnih narodnjakov v svojem listu napadal, da ne bode „osoben“, da ne bo delal ali širil razpora.

In zdaj —?

Zdaj že piše v „svojem listu“ (26. avg. t. l.), da „narod slovenski na Kranjskem ne stoji več za „Slovenskim Narodom“! In 29. avg. izreka v svojem listu, ki je baje vladen, te-le pomenljive besede: „da Slovenstvo v sedanjem položaji takih politikov, kakoršen je dr. Val. Zarnik, ne prenaša več“!

Gospod urednik, zapomnite si vendar te perfidne besede!

Čudno je pa to, da hoče g. Šuklje s svojimi volilci, ki neso bog vedi kake visoke in učene glave, še zadovoljen biti, ko je njemu nasproti vsakdo že v Ljubljani „duševen revež“, ko mu je vse, kar ne pride izpod njegovega peresa, „neukusen proizvod razgrete domišljije.“ Gotovo, Novomeščanje se bodo še bali drugikat voliti takega veleuma, kateremu nasproti so oni prave ničle!

G. Šuklje zares previdno in dosledno po svojem potu dalje koraka do zaželjenega svojega cilja, to vidimo sami, pa tudi naši politični nasprotniki to previdijo: Ljubljanski „butelj“, od katerega se more reči, kakor pravijo od otrôk in norcev, da tudi včasih kako resnico povejo, označi jako dobro pri nas zdaj moderno „šukljevanje“ s „politisches Strebertum.“

Ako bodo Belokranjci tudi tako „zavedeni“, kakor so Notranjci, bo g. Šuklje zares še — daleč prišel.

„Zweig auf Zweig seh' ich fallen“, tako bode g. Šuklje kmalu deklamoval. Najdebelejša veja, tista „obrabljena obležena“, da z „najnovejšim dnevnikom“ govorimo, je že pala na tla. Začetek je narujen; zdaj bo ložje šlo: zdaj bo šlo od te debele in grčave na one bolj suhe in tanjke, na vse tiste, katerim „sedanja prostost uže preseda“, ker nečejo strpeti, da bi Šuklje po njih do — vrhunca splezal.

Naj Vam, gospod urednik, še povemo, od kedar se je začelo politično vreme na Dolenjskem spreminjati. Odkar smo čitali nepozabljiva „Dunajska pisma“, odkar smo brali „Ljublj. Lista“ napad na „Sokole“ in slišali, da se „narodni čut najraje izraža v — škandalih“, se je g. Šuklje tukaj popolnoma zameril; s svojim psovanjem pa in udrihanjem po g. dr. Zarniku je pri nas tako rekoč „sodu dno izbil“.

„Tako se ne sme pisati“, „g. Tine je naše gore list“, to slišiš, čestiti bralec, tukaj dan na dan, to gre tukaj od ust do ust. Vse je razdraženo in razžareno; jeden najodličnejših najmodrejših in najstarejših narodnjakov tukajšnjih je rekel, da je že ostudno, kakor „Ljublj. List“ pisari. „Ko bi — dajal je — moj brat v pijanosti kake nespodobne in grde reči učinil, bi ga jaz s plaščem bratoljubja zakrivati moral in njegovo dejanje pred svetom zatajil, ne pa na ves glas trobental, kakšen da je moj brat. — In mari ni naš brat g. Tine? Kri pa ni voda“!

Kam pridemo, če se z zlobno roko v privatno življenje slehernega seže, če se vsakemu „srce i obisti“ pretipljejo ter vsaka še tako majhna reč iz preteklosti na dan in v javnost tira? kdo na zemlji je brez napak? Je-li mar g. Šuklje? Je-li je njegova preteklost čista, brez peg??

Resnično je, da se tukaj vsakemu mrzi, se v politično areno podati in javno pisati, ko si ni nihče več pri nas svest, da se mu „od tam gori“ ne zasedi bodalo zavratno v zatilnik.

Na ves glas pa povemo, da tukaj na Dolenjskem še vedno — in kljub „najnovejšemu“ in njega „prophetu“, dra. Val. Zarnika čislamo in visoko cenimo njegove neminljive zasluge za slovenski narod in bodemo mu hvaležni vedno za njegovo dolgoletno možato delovanje v prid naroda in narodovega probujenja v tistem času, ko je g. Šuklje še nemške burke uganjal po šolskih klopéh.

Mi se le čudimo, da se slovenski svet ne gane, da se ne vzdigne ter protestuje jednoglasno zoper Šukljeja in njega krivi evangelij. To naj si g. Šuklje zapomni: mi vsi stojimo še vedno za „Slovenskim Narodom“, našim „najstarejšim dnevnikom“, ali pa z njim pademo!

Bratje slovenski, oklenimo se zdaj tem tesneje „Slovenskega Naroda“ in njegovega jedino-pravega programa! Ne trpimo, da bo nam še dalje mej pšnico sejal ljuliko slovenski vladni list! G. Šukljeju pa zadnjo rečemo s Hamletom: „Ophelia, geh' schleunigst in's Kloster!“

Iz Črnomlja 29. avgusta. [Izv. dop.] Pred kratkim bilo je v „Slov. Narodu“ nekaj dopisov, katerim v pojasnilo in resnici v čast dovoljujemo si nekoliko dodati. — Dopisnik razjezil se je malo na naš vodnjak. Nadejaje se, da bomo prišli z globokejem kopanjem in streljanjem do tekoče vode, poglobil se je vodnjak, naravno tedaj, da so bile že prej naročene cevi prekratke in morali smo še do 4 metre cevij naročiti, in sesalke za toliko nižje postaviti. Kakor se je izrazil gospod inženieur H. bilo je takrat v vodnjaku še na tisoč veder vode; in zarad prekratkih cevi je ni bilo mogoče vzdigovati. — Zdaj se je temu v okom prišlo in vodnjak dobro dela. Mej popravljanjem seveda moral se je ročaj privezati, da niso otroci in odrasčenci sesalke majali, ker se s tem potère. Da se neslani-Brencelj zaradi tega norčuje z našim županom po svojem kumu „Mikotu“ Vodnjakoviču dozdeva se nam jako neprimerno, ker to ni bila županova krivda, da se je globokeje kopalo, to je bil še le poznejši ukrep. Povedati pa moramo, da bi še zdaj ne imeli jednega vodnjaka v Črnomlju, ko bi ne imeli tacega župana: — kajti le g. Sušteršič je s svojo previdnostjo in energijo pridobil nam vodnjak, ki je gotovo nad vse potreben. Po nepotrebi ni se denarja trošilo, in če ve g. dopisnik kam se je po nepotrebnem denar metalo, naj to objavi. — Tudi daje dopisnik dobre nasvete, kateri pa neso bili originalni; saj je bilo že skleneno pri mestnem zboru, da se trg posiplje in da se ustanovi posojilnica. —

Potrebni koraki so se že storili in tudi osnovni odbor za posojilnico je že ustanovljen.

Domače stvari.

— (Imenovanja.) Deželnim zdravnikom pri deželni vladi za Kranjsko imenovan je J. Wagner, do sedaj okrajni živinozdravnik v Ptuj. — Gosp. dr. Stanko Sterger v Logatci imenovan je c. kr. okrajnim zdravnikom II. vrste. — Gospod dr. Razpet pride kot okrajni zdravnik v Rudolfovo. — Na slednjega mesto imenovan je okrajnim zdravnikom dr. Ivan Vavpotič.

— (Iz Celja) se je ondan nam dopisovalo, da so se pri zadnji volitvi deželnega poslanca vsi sodnijski uradniki udali ukazu Heinricherjevemu ter za nemško-liberalnega kandidata glasovali. Danes smo boljše poučeni in prav radi konstatujemo, da so trije sodn. svetovalci: gg. Peter Levičnik, Dr. Josip Gallé in Ivan Stuhec v pričo in pred očmi predsednika Heinricher-ja glasovali za narodnega kandidata prof. Žolgarja.

— (Wawreczka.) K včerajšnjemu životopisu tega v službi (?) in zunaj službe izredno marljivega in gorečega uradnika nam je še dodati: Ta uradnik nema niti 8. gimnazijalnih razredov, niti mature (marveč samo 6 gimnazijalnih razredov). Pravijo, da je bil že kot dijak z dušo in s telom navdušen Nemeec in da je moral kljub velikemu pokroviteljstvu še zdaj živečega nemškega profesorja samo zaradi političnega rovanja nadaljno šolanje opustiti, ker drugače bi ga bila šolska gosposka iz šole izključila. In zdaj naj bi bil rovar imenovan davkarskim nadzornikom, katerim je pri vseh službenih opravkih z našim narodom občeovati le v slovenskem jeziku, ki še nema spričevala o popolnej zmožnosti in znanosti našega jezika! Sicer smo pa brali v „Laibacherici“, da je ta služba davkarskega nadzornika razpisana za juriste t. j. take gospode, kateri se lahko izkažejo razum s spričevavi o raznih predpisanih skušnjah in o popolnem znanji slovenskega jezika tudi s spričevavi o juridičnih študijah. Bože mili! Brez mature se Wawreczka vender ni pravdoslovja izučil! Trdno smo toraj prepričani, da se bo gospod predsednik finančnega vodstva, kateri je jedenkrat postavil tej službi pogoj juridičnih znanostij, do sledno tega pogoja pri imenovanju davkarskega nadzornika tudi vestno držal.

— (Vabilo k ustanovni veselici), katero priredi slovensko delavsko pevsko društvo „Slavec“ v nedeljo dne 7. septembra 1884 v prostorih restavracije „Ljubljanske Čitalnice“ na korist svojemu fondu Program: 1. — „Budnica“, marš, svira vojaška godba. 2. Bendl. „Svoji k svojim“, moški zbor. 3. Tittl. „Ouverture po slovanskih napevih“, svira vojaška godba. 4. Pozdrav, govori predsednik g. A. Jeločnik. 5. Strauss. „Rosen aus dem Süden“, valček, svira vojaška godba. 6. Vilhar. „Slavjanska“, moški zbor. 7. Balfé. Dvospev iz opere „Cganka“, svira vojaška godba. 8. Jenko. „Na straži“, osmospev z bariton-solo. 9. Strauss. „Der Klügere giebt nach“, mazurka, svira vojaška godba. 10. Hajdrih. „Jadransko morje“, moški zbor. 11. Komzák. „Slavjanski glasovi“, poutpouri, svira vojaška godba. 12. E. Wandler. „Večerna“, četverospjev. 13. Stern. „Pozdrav Ljubljani“, četvorka, svira vojaška godba. 14. Mangolt. „Moj dom“, moški zbor. 15. Strauss. „Im Sturmschritt“, svira vojaška godba. — Kegljanje za dobitke. Kegljanje se prične v soboto 6. t. m. zvečer ob 6. uri in traja do nedelje 7. t. m. do 8. ure zvečer. Dobitki: I. dobitek: jeden zlat v vrednosti 9 gold. 50 kr., II. dobitek: 4 gold., III. dobitek: 3 gold., IV. dobitek za največ serij: 2 gold., V. dobitek: 1 gold.; VI. šaljev dobitek. — Dobitki razdele se ob 8. uri zvečer. Serija 3 lučaje 10 kr. Pri besedi svira vojaška godba pešpolka bar. Kuhn št. 17 pod vodstvom kapelnika gosp. Nemrave. Začetek veselice ob 8. uri zvečer. Ustoppina za ude prosta, za neude 30 kr. Preplače se hvaležno vsprejemajo. K tej veselici najljubdeje vabi odbor.

— (Vabilo k slavnosti 20 letnega obstanka Čitalnice v Vipavi), katera se bode praznovala na malega Šmarna dan 8. sept. t. l. Spored: 1. Sprejem Ljubljanskega „Sokola“ z vojaško godbo in zastavo, in sprejem družih društev. 2. Skupni obed ob 1. uri popoldne v čitalničnih prostorih, pri obedu svira vojaška godba, cena 1 gl. s pol litrom vina. 3. Ob pol 6. uri popoldne zabava in vojaška godba na čitalničnem dvorišču. 4. Ob 8. uri zvečer v čitalnični dvorani: a) Slavnostni govor: G. Rohrmann. b) A. Nedved: „Prošnja“, poje zbor. c) „Oblaček“, dvospjev, spremlja zbor.

d) J. Zajec: „V boj“, poje zbor, e) Igra: „Eno uro doktor“, f) Šaljivi prizor. g) Ples z vojaško godbo. Ustoppina 30 kr., sedež 30 kr., ustop k plesu 70 kr. K obilni udeležbi najljubdeje vabi odbor.

— (Goljufija.) Danes poslala je neka ženska A. K. znanko služnico A. S. v zastavnico, da zastavi 18 kosov prtenine. Ko prinese A. S. zastavni list, zapazi A. K. da je številka na zastavnem listu popravljena. Takoj gre v zastavnico in tam izve da je mesto 18 le 16 komadov zastavljenih. Policija je preiskala stanovanje A. S., v katerem je našla dva namizna prta, katera je bila dekla izneverila. Izgovarjala se je, da je to storila, ker se jej slabo godi.

— (Tatu), ki je ukral nekemu gospodu na pokopališču pri sv. Krištofu uro in verižico, je policija v osobi nekega brezposelnega Laha prijela. Ne ure ne verižice ni imel več, in izgovarjal se je, da je bil na Vrhniki. A brado, katero je še imel, ko je kral, dal si je bil že obriti. Izročili so ga sodniji.

— (Umrli) je 30. m. m. g. Jakob Badl, posestnik Krapinskih toplic, v 82. letu svoje dobe.

— (Iz Metlike) se nam piše: V četrtek 28. avgusta je bližnja Kolpa strašno veliko škodo napravila. Ravno je bila otava po travnikih blizu Kolpe pokošena, kar pride po silnem deževju naglo voda in odplavi vso otavo, več sto centov. Pri Metliki nalovili so veliko lesa in žaganic, katero je voda nesla iz gorenjih krajev. Njive blizu Kolpe bile so tudi vse pod vodo in škoda je res velika.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Budimpešta 2. septembra. Srbski kralj z obitelji ob 11. uri zvečer semkaj dospel. Zaradi vesti, da se namerava atentat na srbskega kralja, ukrenila je policija najobširnejše previdnostne naredbe. Na potu iz Zemuna v Budimpešto zakasnil je vlak tri četrti ure, ker se je neka os preveč ugrela. Iz Budimpešte ni mogel dalje potovati, ker je prišla vest, da je osebni vlak pri Kelenfeldu skočil iz tiru. Zategadelj se je kralj danes zjutraj na Dunaj odpeljal.

Dunaj 2. septembra. V Tientsinu se širi vest, da so Li-Hung-Schang-u odvzeli dostojanstvo velikega tajnika in podkralja.

Napolj 2. septembra, Včeraj jih je tukaj okolu dvajset za kolero umrlo.

Madrid 2. septembra. V Alicantu, Neveldi in Elchi pričela je kolera.

London 2. septembra. „Times“ poročajo iz Pekinga: Danes so se ob cestah nabili plakati, v katerih se proglašajo vojna s Francosko. Ostro je prepovedano vsako nadlegovanje podanikov drugih narodov.

Razne vesti.

* (Veteran mej čebelami.) Učitelj Ivan Schösner v Hartmannsgrünu na Českem ima v svojem uljaku panj čebel, kateri bi bil meseca junija t. l. lahko praznoval svojo 78 letnico. Te pridne živalice so 29. junija 1806. leta prirojile v Šaub (okraj Luditz) k tedanjemu posestniku Petru Schösnerju. 1844. leta je imel ta čebelar že 30 panjev zarodka in naraščaja od starih čebel, katere je to leto pred svojo smrtjo mej svojih osmero otrok razdelil. Matični panj je dobil na posebno prošnjo in željo njegov sin Josip Schösner, kateri je bil takrat učitelj v Gabkornu (v okrajih Pečau). 1873. leta umre Josip Schösner in zapusti ta stari panj čebel svojemu sinu Ivanu Schösnerju, učitelju v Hartmannsgrünu, kateri ga skrbno varuje in hrani kot pravo dragocenost. Omeniti nam je, da ima ta starina toliko ljudstva in medu, da mu v vsej Česke ne najdemo jednečage. 1876. leta so te stare čebele zadnjič rojile in od teh njenih potomcev ne živi niti jeden več.

* (Staro-nemške kazni proti ponarejanju hrane.) V zbornega pisarja Baltazarja Müllnerja letopisih svobodnega neposrednje cesarju podvrženega mesta Norimberka, katere hranijo zdaj v tamošnje mestne hiše arhivu, beremo mej mnogimi družimi za nemško pravosodje srednjega veka prav zanimljivi zapiski tudi mične črtice o kazni proti ponarejanju, mešanju in kazenju jedij in pijač. Te kazni presegajo daleč drakonične trdosrčnosti in grozovitosti krvavih in mučnih zaglavnih sodnij cesarja Karola V. V tem rokopisu beremo: 1456: Janez Köbel, meščan v Norimberku in Lienhardt Frey pl. Thalmessig, zaradi ponarejanja in mešanja žafrana in družih vonjav z njihovim ponarejenim blagom v petek po Misericordiji (t. j. drugi petek po Velikej noči) živa sežgana in branjevka, katera je blago prodajala, živa zakopana v ponedeljek po Bonifaciji (14. maja). 1459 Ulrihu Heydenheimerju, Norimberškemu meščanu, ker je vino (brez mavca?) z vodo krstil in prodajal, iz posebne milosti (aus

